

ENAKOPRAVNOST

EQUALITY

NEODVISEN DNEVNIK ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI

Najstarejši slovenski dnevnik v Ohio

Oglasi v tem listu su uspešni

The Oldest Slovene Daily in Ohio

Best Advertising Medium

VOLUME XXIII. — LETO XXIII.

CLEVELAND, OHIO, FRIDAY, (FETEK) MARCH 15, 1940.

STEVILKA (NUMBER) 63

Širobna slika delavskih razmer v Zed. državah, kjer je 12,000,000 brezposelnih

Poročila je razvidno, da se morajo delavci boriti za višje plače, krajše delovne ure in za zaposlitev pri javnih ustanovah vseh, ki ne morejo dobiti dela v privatni industriji.

Kratke vesti

ŽIVLJENJA IN SVETA

VIKLA 13 MU
Senator Green. — Senator Baumhart iz Vermilliona, ki je bil na kongresu iz 13. disembra, je vložil dne 13. marca 13 peticij, 13 peticij s katerimi. Njegovo ime ima 13 dni, da se številko obrne, je

NEV ZAKONA

ATORIA NYE-A
Mrs. N. D. — Mars. Anni Nye je bila večera dogajateljica zakona od njene, senatorja Nye, in sicer za krutosti. Nji je do- dala vzgoja obeh otrok, in zakona.

NE ZADOVOLJEN

DOBRO
Moskovski po- sledstva poroča, da so rus- skih državnikov praznovali vojne in podpis mirovne pogoje z vrčki mrzlega piva, in izpili finski delega- ciji sovjetskih državni- kani je bil ob tej priliki zadovoljen, da je po- finskega delegata dr. Pasigivija zaupno po

ENKA V FRANCIJI

NA SMRT
Včeraj je tukaj- sodišče obsodilo volonku Eugenijo Lupz rodu Nemka. To je izza vojne prva ženska, ki na francoskem zaradi obsojena na smrt. je bila med sve- tno obsojena na smrt in znana plesalka in Maja Hari.

Kultura

NE BO VAJE!

našega zadržka se va- niško igrar "Martin" ne bo vršila danes po- Tolibio v obvestilo star- nencem Slov. mlad. šole — Režija.

V A J A

ob 8. uri sev rši vaja za- "naši domači — tuji" na nar. doma.

Hockey igra

delandski Baroni za leto- zadržki nastopili v Celvelandski Are- bodo igrali s Syracuse

land in Hershey se zopet- tretji prostor v ligi v- diziji, in to ne bo do- dokler bodo igrali zad- v nedeljo. Eden izmed- teamov bo odstranjen- igrar. Zadnje soboto so- Springfield.

land sledi za Syra- Bill Beveridge, Yip- Art Berlett, Maxie Ben- Coach Jack Markle, in Bill

Podonavju in Balkanu se obe- tajo hudi časi

BUDIMPEŠTA, 14. marca. — Ekonomska vojna je silno prizadela vsako posamezno rodbino v jugovzhodni Evropi. V šestih malih nevtralnih državah, ki tvorijo tako rekoč zadnje dvorišče Nemčije, ni bil življenjski standard nikoli visok, zdaj pa je še mnogo nižji kot običajno. V vseh teh državah so brezmesni dnevi, racioniziranje gasolina, pomanjkanje premoga in povsod enak manjvreden kruh.

Kljub dejstvu, da so te države v glavnem agrikulturne ali poljedelske, se je od septembra meseca cena živilom zvišala od 10 do 400 odstotkov. Posebno drago je meso, kruh in sočivo. Madžarski delavec, ki kida sneg na ulicah Budimpešte, za kar zasluži po 70 centov na dan, bo izprevidel, da kupi lahko s svo- jim dnevnim zaslužkom natančno enajst jajc; cena jajcem se je več kot potrojila. Jugoslovanski delavec v Zagrebu pa preje- ma za kidanje snega po 36 cen- tov na dan.

Povsod je veliko pomanjka- nje usnja, in že novi podplati na čevljih tvorijo velik problem, ki se pozna na bužetu celotne rod- bine. Cena obleki se je neznan- sko dvignila. Zelo težko je tudi od tedna do tedna izpolniti malo zalogo kuriva.

Najslabše pri vsem pa je, ker vsak povprečni človek pričaku- je, da bo še slabše kakor je.

V Detroit

V nedeljo gredo Jos. Dem- sharjevi kegljači (Demshar Builders) v Detroit, Mich. na American Bowling Congress ABC Tournament. Poskušali bodo svojo srečo, ker gre za šampi- jonstvo. Prvi team dobi nagrado \$1.000. Kegljaci so vsi dobri po- diralci kegljev.

Dograditev italijanskih utrd na mejah Nemčije, Francije, Švice in Jugoslavije

Italijanski časnikar je žaljivo komentiral Ribbentropov odhod iz Italije. — Poslužil se je besed pesnika Danteja iz njegove "Božanske komedije."

RIM, 14. marca. — General Ubaldo Soddu, italijanski pod- tajnik vojnih zadev, je naznanil včeraj zjutraj pri posvetovanju najvišjega fašističnega sveta, da je Italija dokončala gradnjo svojih utrd, ki se lahko merijo s francosko Maginotovo ali pa z nemško Siegfriedovo črto. Ta utrjena italijanska črta se razteza ob nemški, francoski, švicarski in jugoslovanski meji. Ko je podtajnik javil dograditev teh utrd, je nastal v zbornici strasten aplavz. Da se grade ita- lijanske fortifikacije na Bren- nerjevem prelazu, je bila javna tajnost, toda zdaj je bilo prvi- krat, da se je to javno naznanilo in priznalo.

"Spoštljivi pozdravi" Ribben- tropu
Morda ni zgolj golo naključje, da je bila javljena dograditev teh utrd istočasno, ko se je nemški minister zunanjih zadev vrnil iz Italije v Nemčijo. Kot je bilo že poročano, je bil deležen v Italiji tako pri vladi kakor pri papežu skrajno mrzlega spreje- ma, za nameček pa je poslal ugledni fašistični novinar Giovan- ni Ansaldo za njim poslovilno žaljivo, češ, naj Nemci nikar ne hodijo preko Brennerjevega pasu, temveč naj ostanejo lepo onkraj meja.

Glede finsko-ruske vojne pravi italijansko časopisje, da se je končala častno za Fince. Časni- kar Gayda, skozi čigar usta go- vori navadno Mussolini, pravi: "Baltiško morje je postalo spet rusko jezero, kakor si ga je zamislil in ustvaril Peter Veliki."

V bolnišnici

Mr. Joe Vadnal, Jr., sin Mr. in Mrs. J. Vadnal s Prince Ave., je bil odpeljan v Charity bolniš- nico, kjer je bil operiran na sle- piču. Obiski začasno niso dovo- ljeni. Želimo mu skorajšnje ok- revanje.

GESTAPOVCI USTRELILI Nemško-rusko-italijanski ekono- mski blok

MARIBOR, 14. marca. — Nocojšnja poročila na- znanjajo, da so nemški ges- tapovci ali člani nemške tajne policije izvabili ali odvedli iz Jugoslavije v Nemčijo troje katoliških duhovnikov, enega Sloven- ca in dvoje Nemcev, kjer so jih ubili.

Policija naznanja, da slo- venski duhovnik, ki je bil u- bit, se je pisal Zupančič. Po- roča se, da prihajajo Nemci čisto na tajnem v Jugosla- vijo, kjer netižo sovražstvo proti aktivnostim katoliške cerkve.

Nov grob

V Lutheran bolnišnici je pre- minil dobro poznani rojak Louis Sterle, star 61 let. Doma je bil iz Bača pri St. Petru na No- trajnskem, odkoder je prišel v Cleveland pred 26 leti. Stanoval je na 5617 Carry Ave. Tukaj za- pušča žalujočo soprogo Ivanka, sinova Louisa in Rudolpha in hčere Louisa in Jennie, v starem kraju pa tri brate in dve sestri. Bil je član družtev Naprej, št. 5 SNPJ in Carniola Tent, št. 288, The Maccabees. Pogreb se bo vršil v ponedeljek popoldne ob 2:00 uri iz Frank Zakrajškove- ga pogrebnega zavoda, 6016 St. Clair Ave. ter na Highland Park Crematory. Bodi mu ohranjen blag spomin, preostalina pa izre- kamo naše iskreno sožalje.

Koncert in komična igra

V nedeljo, dne 31. marca se vrši v Slov. nar. domu na St. Clair Ave. koncert in komična igra "Kje je meja?" ki jo priredi pevski zbor "Sloga". Cena vstopnic v predprodaji je 40c; pri blagajni 50c, samo k plesu zvečer pa 25c. Za ples bo igral Frankie Jankovich orkester. Več podrobnosti programa bo- ste čitali v dopisih, ki jih bodo pisali člani in članice zbora.

Seja

Nocoj se vrši v S. D. Domu na Waterloo seji društva Wash- ington št. 32 ZSZ. Člani in čla- nice so vabljeni, da se polnošte- vilno vdeležijo te seje, ker ima- mo poleg drugih važnih zadev na programu tudi razpravo o prireditvi Skupnih društev ZSZ, katera se bo vršila 6. aprila. Pri- dite toraj vsi na sejo. — Tajni- ca.

Moskovski glasovi o končanju rusko-finske vojne

Časopisje proslavlja zmago in napada angleško-francoski "imperializem." — Za vsemi napadi pa tiči gotova prizanesljivost, ki še ni pojasnjena.

(iz lista "New York Times")
MOSKVA, 14. marca. — O- ficijelno rusko časopisje ozna- čuje zmago nad Finci kot sovjet- sko zmago nad Anglijo. "Prav- da" se poslužuje pri tem takih- le in podobnih fraz: "Netilci vojne" — "angleško sramote- nje sovjetske armade" — "impe- rialistični krogi so naščevali Finsko kakor so malo poprej Poljsko, sejajoč lužaje, ki se ni- so nikoli uresničile" — "načrti angleško - francoskih imperia- listov, da zanetijo vojno po vsem svetu" itd.

Mnenje "Pravde"

Dalje pravi Pravda, da so bili "zavezniki udarjeni s slepoto in po lažnjivem buržvaznem časo- pisju navdani z animalnim (ži- valskim) sovražstvom do Rusi- je."

Razpravljajoč o vojaških u- spehah, pravi Pravda: "Hrabra

FINSKO LJUDSTVO SE SELI IZ RUSIJI ODSTOPLJENIH KRAJEV

Begunci vodijo s seboj prašiče, govedo in konje in ono malo stvari, kolikor so jih mogli v naglici vzeti.

VLADA JIM BO USTANOVILO NOVE DOMOVE

HELSINKI, 14. marca. — Danes je na Finskem na pohodu nova armada — armada 100,000 mož, žena in otrok, ki zapuščajo svoje domove na ozemlju, kate- rega bo prevzela Rusija, da naj- dejo nove domove v notranjosti finskih mej.

Ta žalostna procesija brez- domcev se pomika peš, na avtih, vozovih in na vlakih preko za- snežene dežele, poganjajoč in vozeč s seboj prašiče, govedo in konje. S seboj peljejo tudi ono malo lastnine, kolikor so je mo- gli spraviti v naglici skupaj, pre- den predajo Finci Rusom iz- praznjeno ozemlje.

500,000 beguncev

V drugih centrih Finske se nahaja približno 500,000 begun- cev, ki so pribežali tja že tekom vojne. Okoli 140,000 izmed teh se bo lahko vrnilo na svoje do- move, toda za nadaljnjih 460,000 ljudi pa bo morala vlada najti in preskrbeti nove domove.

Juho Koivistu, minister polje- delstva, pod čigar nadzorstvom se vrši preseljevanje, pravi da se

LAHKOVERNIH LJUDI NE BO ŠE ZLEPA ZMANJKALO

Mrs. Pauline Weiss, stara 69 let in stanujoča na Fairport Ave., je v že dokaj lepi starosti, vendar še ni dovolj pametna, toda upati je, da bo zdaj postala, ko je izročila nekim lopovom \$324 v gotovini ter zamenjala dragulje v vrednosti \$3,600 za ničvredne "diamante" iz stekla.

"MORALNI EMBARGO" PROTI RUSIJI

WASHINGTON, 14. marca. — Državni tajnik Cordell Hull je izjavil, da konec rusko-finske vojne ni ničesar izpremenil pri določilu "moralnega embarga" napram Rusiji, in je rekel, da bo ta embargo še nadalje obstojal, do preklica. "Moralni embargo" pomeni, da vlada želi, da ame- riški industrialci ne pošiljajo Rusiji letal, gasolina in drugih neobhodno potrebnih vojnih po- trebščin.

IVAN CANKAR: NAŠI DOMAČI — TUJCI

Kakor je bilo v našem listu že ponovno poročano, bo podal dramski zbor "Ivan Cankar" v nedeljo popoldne ob treh na o- dru Slovenskega narodnega do- ma lepo izro iz slovensko - ame- riškega življenja "Naši domači — tujci," ki jo je spisal Andrej Kobal, ki je tudi avtor igre "De- nar", ki je našim ljudem zelo u- gajala.

Dejanja te igre se vrše v na- šem Clevelandu in pri sloven- skih farmarjih v Madisonu, O. Igra je res pravo zrcalo razmer,

Zadnji dan za davke ZA PRIDOBITEV TURCIJE

Danes opolnoči poteče čas, ko lahko plačate svoj dohodninski davek. Onim, ki se jim dokaže, da nalašč niso plačali davkov in uravnali tozadevno svojih za- dev, grozi kazen zopora do petih let ali do \$10,000 globe.

V bolnišnici

V Glenville bolnišnici je bila operirana na nogi Mrs. Julija Pezdirtz, 14614 Sylvia Avenue. Mrs. Pezdirtz je iz poznane Go- letove družine. Obiski so dovo- ljeni. Želimo ji skorajšnje okre- vanje.

ni izzvalo nobenega pritiska na ljudi, da se izsele iz odstojljene- ga ozemlja, toda skoro nihče iz- med njih neče živeti pod rusko vlado.

Naseljevanje ljudi

Večina beguncev prihaja iz Karelije, ki bo odstojljena Ru- siji v celoti. In Hangu, v prista- nišču, ki je bilo dano Rusiji v zakup, je ostalo samo 2,000 Fin- cev. Finska vlada je mnenja, da imajo begunci pravico pričako- vati, da dobe nove domove v za- menno za one, ki so prišli pod Rusijo. Nekateri kmete iz Ka- relije in od Ladoškega jezera se bo preselilo v zapadno Finsko, ribiško prebivalstvo pa bo na- stanjeno ob Bothnijskem zalivu, kjer bo lahko živelo svoje obi- čajno življenje ribičev.

Predsednik tolaži ljudstvo

Predsednik Kallio bodri svoje ljudstvo, češ, naj niktar ne poza- bijo, da so Finci še vedno svo- bodni in da imajo še vedno sijaj- no armado, ki bo ščitila njihovo neodvisnost.

guljev, da bi se lahko vrnil v Poljsko. Ta, drugi mož, je od- vedel oba k nekemu "strokov- njaku" v draguljih, ki je moževce "dragulje" pregledal ter izjavil, da so vredni po \$850 vsak. La- komna ženska jo je ob teh bese- dah brž ubrala domov in na svo- jo banko, po svoj denar in po svoje lastne dragulje, s kateri- mi bi kupila tako dober kup one druge. Drugi mož je sam "kupil" en diamant od prvega ter mu dal zanj svojo uro. Ostalo pa je kupila in zamenjala Mrs. Weiss, nakar je odšla domov, da pove, kako dobro kupijo je naredila, toda domačim se je zdela stvar sumljiva, zato so stopili do bliž- njega draguljarja, ki jim je po- vedal, da so "dragulji," ki jih je zamenjala za pristne in doda- la še \$324, navadno, ničvredno steklo.

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

» ENAKOPRAVNOST «

Owned and Published by

THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 5311-5312

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Po raznašalcu v Clevelandu, za celo leto \$5.50
 za 6 mesecev ..... \$3.00; za 3 mesece \$1.50
 Po pošti v Clevelandu, v Kanadi in Mexici za celo leto \$6.00
 za 6 mesecev ..... \$3.25; za 3 mesece \$1.50
 Za Zedinjene države za celo leto \$4.50
 za 6 mesecev ..... \$2.50; za 3 mesece \$1.50
 Za Evropo, Južno Ameriko in druge inosemske države:
 za celo leto ..... \$8.00 za 6 mesecev \$4.00

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

MANNERHEIMOVA ČRTA

V rusko-finski vojni, ki je bila sedaj končana, je igrala veliko vlogo finska obrambna črta, znana pod označbo "Mannerheimova linija." Ker je bilo vsakovrstnih ugibanj, kakšna je prav za prav ta črta, naj podamo njen sledeči opis:

Mannerheimova črta, finski obrambni sistem, si je v kratkem času pridobila skoraj legendaren sloves. Dolgo so se vanjo zaletavale ruske divizije. Če je doslej vzdržala proti ogromni premoči, gre velik del zasluge za to belgijskemu generalu Badouxu. On je prav za prav ustvaritelj tega trdnjavskega nasipa, ki nosi ime maršala Mannerheima le zato, ker je ta dal pač idejo zanj. Lani leto, ko so se začeli nad skandinavskimi narodi zbirati temni oblaki, so se začeli Finci ogledovati za kakšnim izkušnim inostranskim strokovnjakom, ki bi mu mogli zastopati zgraditev utrjenega pasu ob najvažnejšem delu finske meje, na Karelijski ožini. Ta 100 km široki pas med Baltičkim morjem in Ladoškim jezerom straži dohod do najbogatejšega in s prometnimi cestami najgostejše obdarjenega dela Finske.

Izbera finskega generalnega štaba je padla na Badouxu, ki ima za seboj slavno vojaško kariero. Kot pionirski častnik se je v svetovni vojni odlično udeleževal vojen v Flandriji. Z zgradnjo utrdb ob Yseri, ki so dokončno ustavile nemški pohod, si je pridobil izkušnje, ki so mu pozneje mnogo koristile. Po vojni mu je vodstvo belgijske vojske poverilo gradnjo cele vrste važnih trdnjavskih del. Lansko leto je stopil v pokoj in tako je dobil prostot, da je lahko izvršil nalogo, ki je doslej danes svetovno zgodovinski pomen.

Spomladi lanskega leta je prišel Badoux na Finsko. Finci so bili dotlej izvršili početna dela, zlasti merilna. Navzlic temu, da sta stari finski, maršal Mannerheim in Badoux drug drugemu že po prvem srečanju ugajala, so bile glede dela, ki naj bi se opravilo, med njima, kakor tudi med finskim generalnim štabom in Belgijcem razlike v naziranju. Po večtedenskih pogovorih je žilavi Belgijec končno uveljavil svojo voljo. Ni mu šlo za ustvaritev frontalnih obrambnih sistemov, posamezne utrbe naj bi se s svojim ognjem medsebojno podpirale. Badoux je dobro vedel, kako se je treba zavarovati pred naskoki motoriziranih kolon in letal. Z majhnimi modeli je predvajal, kako je mogoče s strojniškimi gnezdi, ki jih krijejo močne in dobro zakrinkane betonske zgradbe, cele tedne kljubovati sovražnim navalom. V takšnem betonskem gnezdu je strelec pri strojničnici celo za topniško izbornu opremljenega nasprotnika skoraj neranljiv. Njegovo glavno orožje je težka strojnica, ki se nje ogenj križa z ognjem sosednih bločnih utrdb. Poedine zgradbe obdajajo globoke ovire iz bojede žice, ovire za tanke, pasti za tanke, minska polja i.t.d. Belgijec je imel pred očmi belgijske utrbe na Ardenih, ki jih štejejo med najboljše.

Z gradnjo bločnih stavb so začeli razmeroma pozno, v maju, toda vzeli so jo z vso energijo v roke. Na Badouxov nasvet so dotlej razmeroma pičlo opremo izpopolnili s topovi zoper tanke. Da se je baš to dobro obneslo, nam je pokazal dosednji potek rusko-finske vojne. Finci so s svojimi številnimi 3.7-centimetrskimi topovi zoper tanke uničili, kakor poročajo, že stotine ruskih bojnih vozov.

Mannerheimovo črto so zgradili s posebno skrbno prilagoditvijo ozemlju. Verigo bločnih zgradb prekinjajo na mnogih mestih jezera. Pozimi, ko so ta jezera pokrita z debelo ledno plastjo, bi se mogel sovražnik sicer približati, toda Badoux je mislil tudi na to in je dal postaviti lahke in brze topove tako, da morejo z lahkoto razbiti ledno skorjo, tako da bi neprijateljski oddelki padli v vodo in potonili, če bi tvegali takšen poskus.

General Badoux je imel po izbruhu vojne med Rusijo in Finsko priliko na lastne oči opazovati učinkovitost svojega utrjenega sistema.

UREDNIKOVA POŠTA

POLITIČNA AKTIVNOST V 32. VARDI

V četrtek dne 22. februarja se je vršila v Turkovi dvorani na Waterloo rd. mesečna seja Slov. demokratskega kluba 32. varde. Seji je prisostvovalo okrog 70 članov. Seja je bila zelo živahna in interesantna. Slišali smo poročila o delovanju prejšnjega odbora in delegatov Cosmopolitan demokratske lige, kjer je včlanjenih dvajset narodov, živčih v Cuyahoga okrožju.

Anton Vehovec, naš mestni zastopnik nam je povedal, kaj se dela v mestni zbornici. On kako naš "ata" Burton žele vedno več davkov, proti katerim se on in drugi demokratje bore.

Frank Surtz nam je povedal, da je naša skupnost in skupni nastopi potrebni. Povdarjal je važnost naših klubov in priporočal, da bi morali biti vsi slovenski demokratski klubi v nastopih federativno združeni.

John Rožanc, vardni vodja nam je pojasnil položaj v vardi in apeliral, da volimo proti povišku davkov, ker istih imamo že več kot dovolj.

Delegatje pri Demokratski Cosmopolitan ligi so nam sporočili, da je bil izvoljen za drugega podpredsednika John Centa na račun slovenske grupe, zastopane pri ligi. Mr. John Centa je sedanjí predsednik našega kluba.

Klub je soglasno sklenil, da se inkorporira. Sprejeta so bila v temu smislu tudi nova pravila.

Za indorsacijo sta zaprosila

Victor J. Tomažič, tajnik

John Rožanc in Anthony Tomase. Omenjena naša člana kandidata za državnega poslanca pri primarnih volitvah v mesecu maju. Klub je prošnji ugodil in obljubil, da bo šel na delo in položil vse storiti za kandidata.

Sedaj, ko so se združili vsi klubi v samo eden slovenski demokratski klub, se lepo napreduje in tudi se opaža, da naši ljudje nočejo biti razdruženi in razcepljeni po malih skupinah.

Klub je tudi soglasno sklenil, da čestita k zmagi Ray T. Millerja ter ga kakor do sedaj dosledno podpira. Člani kluba se dobro zavedajo, da dokler je bil Ray T. Miller župan mesta Clevelanda, da je bila v mestu poštena administracija z malimi osebni stroški. Mr. Ray T. Miller je dal našemu narodu pošten odstotek del pri mestni upravi.

Zelja kluba je tudi, da vsi naši ljudje volijo proti novim davkom. Mišljenje članstva je, če ne more gospod Burton s tem denarjem mesta upravljati, ki ga sedaj dobi naj pa resignira in njegovo mesto bo zavzel drugi, kateremu bodo sedanjí dohodki zadostovali.

Pri novih davkih niso prizadeti samo hišni posestniki, ampak tudi oni, ki najemno plačujejo. Čim večji bodo davki, tem višja bo najemina. Pojdimo na volišče in pokažimo z našimi glasovi, da se nam "ata" Burton in njegovi davki nič več ne dopadejo.

Zanimive vesti iz stare domovine

Velika Ljubljana

Ljubljana s pridruženimi predmestji predstavlja Veliko Ljubljano, ki zavzema nekaj nad 66 kvadratnih kilometrov površine. Prebivalstvo Ljubljane je lani znašalo 87.572. Lani je bilo v Ljubljani rojenih 2420 otrok, umrlo pa je 863 oseb. Dvojčkov je bilo rojenih 41, enkrat pa celo trojčki.

Sart stoletnika

Na Pšajnovci, občina Smartno v Tuhinju je v letošnjem februarju umrl Anton Pistotnik, ki bi bil letos 8. junija dopolnil sto let življenja. Ko mu je bilo 95 let, je šele izročil posestvo svojemu najmlajšemu sinu Matiji, ki je zdaj star 57 let. Od devetih otrok jih živi še sedem. Dva sina, Jože in Gregor, živita v Ameriki.

Balkanski sporazum

Razgovorom, h katerim so se bili nedavno zbrali v Beogradu državniški balkanskega sporazuma, je svetovna javnost posvetila živahno pozornost in so se tam zbrali novinarji iz vseh delov sveta. Med njimi je bil tudi poročevalec ameriškega radio-društva Thomas Granden, ki je vsak večer oddajal poročila z beograjske kratkovalovne postaje. Tam se je seznanil z mlado napovedovalko Natalijo Parligrasovo. Po konferenci državnikov je mladi par napovedal svoj lastni balkanski sporazum in se poročil.

Kontrol cen

Dne 14. februarja je stopila v Jugoslaviji v veljavo kontrola cen, da se prepreči nadaljno navijanje istih. Kontroli je podvrženo sledeče blago: kruh, moka, otrobi, domače testenine, riž, kava in njeni surogati, jedilno olje, mast, sveže meso, milo, sveče, parafin, drva, prenog, različna platna in tkanine.

bombažna preja, sukanec, sukno, volna za pletenje, lopate, kose, srpi in motike.

Park prodan

V Novem mestu je zbudil mnogo razburjenja sklep občinskega odbora, da se prodaja z gostimi kostanji zasajen prostor poleg mestnega parka. Prostor naj bi se prodal za stavbišče za drugi za zgradbo trgovske poslovalnice. Zoper sklep občinskega odbora je bila vložena protestna nota z mnogimi podpisi.

Slovinci v Bosni

V Mahovljanah pri Banjaluki se je pred 50 leti naselilo večje število Italijanov iz Tirolov. Bavili so se večinoma z vinsko trto in sadjerejo, zakar je kraj zelo ugoden. Mnogo teh Italijanov se je zadnji čas izselilo v Italijo, kjer so jim oblasti prekrbele dobro zemljo. Bivše italijanske kmetije v Mahovljanah pa so večinoma pokupili Slovenci in bo v bodoče tam znatna slovenska kolonija.

Pomanjkanje petroleja

Mnogi kraji v Sloveniji so občutno prizadeti vsled pomanjkanja petroleja. Električne ni povsod na razpolago in ljudje si v dolgih zimskih večerih svetijo z oljem, svečami in celo s staromodnimi trskami.

Praznovanje

Policija v Somboru je odkrila nenavadno afero, v kateri igra glavno vlogo 60-letna Mileva Vujičeva. Policija je že kakor tri mesece prejela prijave, da neznani zločinci odpirajo grobove. Iz nobenega groba pa ni ničesar izginilo. Policija je čugнала, da je k Mileni Vujičevi prihajal lahkoverni ženski svet. Kot "čarovnica" je dajala različne napotke za srečo v ljubzni in za zvestobo moža ali

zaročenca. V ta namen je pripočela, naj položijo prizadete žene ali neveste v katerikoli grob po deset jajc, katere naj potem možu skuhamo in jih mora pospraviti. Ali pa je svetovala, naj položijo v grob mrtve ženske kos slanine, ki bo takisto okrepil moža ali fanta v stanovnosti. Lahkoverne žene in neveste so ubogale in tako je bilo vedno več grobov razkopanih. Zadeva s čarovnico in njenimi "gojenkami" je vzbudila senzacijo, o kateri govore daleč na okoli.

Obsodba oderuha

Pred okrožnim sodiščem v Beogradu se je moral zagovarjati delavec državne markarnice Kosta Djokić, imenovan "Patent." Patent je redke primer skopuha in oderuha, ki si je z brezdušnimi posojili nagrabil veliko imetje in se je moral že nekajkrat zagovarjati zaradi svojih dejanj. Tokrat ga je tožila njegova tovarišica iz marčarnice, delavka Jana Djukovičeva. Jana se je pred leti očevala od moža, pa je za pravdo potrebovala denarja. Vedela je, da ima Patent nekakšno neprotokolirano banko, in ga je naprosila za posojilo 4.000 din, ki mu jih bo vračala za obroke. Odplačevala mu je po 87 dinarjev vsak teden, nekoga lepega dne pa so ji v upravi podjetja povedali, da je Patent prijavil sodno izvršbo njene plače za menični dolg 82.000 din. Ko je vsa obupana pritekla k njemu, jo je Patent sprejel s sladkimi besedami: "Draga sestro, ništa se ti ne brini." Rekel je, da je hotel s tem samo njo in sebe obvarovati škode. Patent je bil obsodjen na leto dni strogega zapora in na denarno kazen 1200 din.

Izumljeval torpeda

Danes, ko se po listih razpravlja o razvoju strašnega orožja v pomorski vojni in o torpeda in mine dan za dnem javljajo svojo strašno moč, bo pač margskoga zanimalo, da si je torpedo zamislil v 60 letih preteklega stoletja dalmatinski rojak Lupis, ki je bil takrat avstrijski pomorski kapetan.

Vedel je, kako se v Ameriki in drugod trudijo, da bi izumili novo pomorsko orožje. Nato se je sam lotil sestave svojega torpeda, v katerem naj bi bil majhen parni stroj za pogon. Lupis se je na Reki seznanil z angleškim inženirjem Robertom Whiteheadom in mu zaupal doterdanje poizkuse. Angleški inženir je nato izpopolnil izum in ga prodal britanski vladi za 15.000 funtov sterlingov. Izum je ostal v tajnosti le pet let. Letos mineva že 75 let od Lupisovega izuma. Izumiteljevi sorodniki še živijo na Reki, več družin z imenom Lupis pa prebiva na polotoku Pelješcu, medtem ko potomci angleškega inženirja takisto bivajo v Dalmaciji, nekje v okolici Dubrovnika.

Premoženje je pepel

V Parovžu pri Dobrni je zgorela lesena hiša posestnika Franca Voršnika. V štajngrobu pri Gornjem gradu je zgorela opekarna Marije Sotlerjeve. V Grosupljem je zgorel kozolec-dvojnik last posestnika Alojzija Bedenčiča. V Voglarjih pri Trnovem na Gorškem je zgorela stanovanjskih hiša posestnika Pavlina; škoda je cenjena na 20.000 lir.

Robinzon na otoku

Na nekem zapuščenem otoku sredi Dunava se je pred kakimi tremi leti naselil Jovan Malešević, si napravil bajtico iz ločja in koruzne slame in živel kot čudaški samotar. Pohajkoval je po otoku in lovil ribe. Ribiči, ki

Določbe

o obsegu in oboroževanju vojnih ladij je postavila konferenca v Washingtonu 6. februarja 1922. Dotlej so namreč države med seboj tekmovale, katera bo gradila večje in silnejše oborožene vojne ladje.

Omenjena konferenca je določila, da smejo imeti vojne ladje topove s kalibrom največ 406 mm, njih tonaža pa sme znašati največ 35.000 ton. Kakšen učinek more napraviti strel iz topa kalibra 406 mm, si lahko mislimo, ako vemo, da tehta en izstreljek 900 do 1000 kg, torej okrog ene tone. Vendar imajo doslej Zedinjene države Severne Amerike, Japonska in Anglija ladje s takimi topovi. Anglija ima dve bojni ladji — "Nelson" in "Rodnay" — ki imata topove kalibra 406 mm. In sicer jih je na vsaki ladji devet. Salva iz teh topov lahko vrže na sovražni cilj naenkrat okoli devet ton jekla in razstreliva. Ta ogromna količina prileti iz cevi z začetno brzino 800 m in sekundi.

Japonska ima prav tako dve ladji — "Nagato" in "Mutu" — ki imata po 8 topov kalibra 408 mm.

Zed. države so doslej zgradile tri ladje — "West Virginia," "Colorado" in "Maryland" — katerih vsaka ima po 8 topov tega največjega kalibra.

Vse te tri države pa medtem gradijo številne nove ladje, ki bodo verjetno tudi oborožene s topovi-orjaki. Granata iz takega topa prebije 30 cm debelo jekleno ploščo na razdaljo 17 km. Na razdalji 7 km pa prebije tudi oklep iz jekla, ki je debel 40 cm. Ker imajo vojne ladje navadno dosti tanjši jekleni oklep in ker granate teh velikih topov eksplodirajo šele potem, ko se pri naletu zarijejo v cilj, lahko en sam strel iz topa kalibra 406 mm onesposobi vojno ladjo za nadaljnji boj.

Seveda pa imajo vojne ladje poleg teh največjih topov tudi topove manjših kalibrov za borbo z manjšimi cilji in zlasti za borbo proti sovražnim aeroplanom.

SELE ČEZ 200 LET SO DOVRSILI NAROČILO

Pred kratkim je bil neki član angleškega plemstva zelo presečen, ko je dobil iz Kitajske zabavo, v katerem je bilo prekrasno posodje za čaj iz najfinjšega porcelana in pobarvano z najdražjimi izvirnimi barvami. Te posode sam ni bil naročil, prave tako tudi nihče iz njegove rodbine. S pismom je prosil tvrdko, ki mu je poslala to blago, naj mu zadevo pojasni. Čez dva meseca je dobil nepričakovan odgovor. Kitajska tvrdka mu je javila, da je posode vse tako naročila plemenitaševa rodbina, čeprav ne v naših dneh, temveč v začetku 18. stoletja. Naročilo je natančno omenjalo, kako naj bo posoda izdelana, a za njegovo izdelavo je bilo treba tudi mnogo časa. Šest pokolenj posebnih delavcev se je trudilo, da izvrši naročilo. Tvrdka je obžalovala, da dela ni bilo mogoče prej dokončati.

ČE NE VEŠ, ZDAJ IZVEŠ

da je prejel prof. Lavoslav Ružička Nobelovo nagrado za kemijo za svoje izsledke o hormonih in terpenih;

da je zmagala v tekmi za najlepše oči v Palm-Beachu neka 70 letna ženska. Tekmovalke so prišle pred komisijo v plavem domninu;

da so v Nemčiji do nadaljnega prepovedani članki znanega publicista in reporterja "Daily Maila" Warda Pricea, ki je bil

ŠKRAT

Janezek: "Naša mama jo igra harmoniko, vne!"

Tonček: "Naša pa ima mejo vse zobe iz ust, vne!"

"Dragec, ali kaj misliš jutrišnji rojstni dan?"

Mož: "Jutrišnji?"
Sestra: "Sedaj ima rojstni dan in se pil novo obleko!"

Zena: "Čas pač tako!"

Hova sedi v tramvaju. — Gospe Rudimje. Rudi je star 10 let, Rudi je poreden.

Mama: "Če ne boš mudi, biš v pričlo vseh ljudi!"

Rudi: "Če dobim ključ, vem takoj sprevidnik sem star."

Gost: "Vaš očka naravnitno izgleda s svojimi lasmi."

Sin: "Da, a to je moja ga."

Zena: "Kaj bom dobila jutri skuham tako kot danes?"

Mož: "Zavarovano je mojega življenjskega nja za slučaj smrti."

Lipe: "Ze teden dni je Kaj bi ti mislil, če bi našel v sukničju stotak?"

Zane: "Hm, mislil bi, da tovo oblekel tuj sukničju."

Srečali so se trije možje se vprašali, kateri izmed tako moder, da si zna največ. Prvi pravi: "Jaz rad tisoč ladij polnih vsaka šivanka naj bi imela jega krojača, vsak kroj tisoč vreč cekinov."

Drugi: "Jaz bi rad imel številke tako dolgo, da črnilo porabil. Potem bi imel toliko cekinov, kolikor je napisano število."

Tretji: "Jaz bi pa rad videlva potem umrla in vsa pustila meni."

Jetniški paznik obišče, ki je obsojen na smrt, in če: "Rad bi vedel za tvojo željo. Izpolnil ti jo bom."

"Zrellih rdečih jagod bi se enkrat v življenju našel."

Paznik: "Ampak pomni, daj je vendar decembra!"

Jetnik: "Nič ne de, počakam, da dozorijo."

Očka: "Ze od večeraj madaže na nosu."

Tonček: "Od črnila si dobil."

Očka: "Kaj se ne daš?"

Tonček: "Se nisem posredal. Ko drugi dan očka opazil, Tonček madaže nima."

pravi: "Viš, kako si se, ko nimaš več tiste paku su. Si se umil, ne?"

Tonček: "Kaj še? Rad me je obizlal."

večkrat sprejet od Hitlerja stalno tolmачil njegovo anglosaškemu svetu.

da je nemški prof. Paul moral odkloniti Nobelovo do za kemijo, ker je sluh Nemeu prepovedano par te ustanove.

NIKAR VSE VERJETI

"Caveat emptor" je latinska fraza, ki pomenja: "Kupec naj se čuva." To pravno načelo je...

za nič; neki lek, ki je baje pomagala proti "neprebavnosti, vetrovom, nevriti, revmatizmu, nervoznosti, upehanosti, obistnim težavam" in še več; neki lek...

Francija štiti družino

Francoska vlada je uzakonila poseben "družinski zakonik," ki stopi v veljavo 1. januarja 1940. Ta zakonik bo pravično urejal...

IZ STARE DOMOVINE

(Nadaljevanje z 2. strani) so ga dan za dnem opazovali z nasprotno obalo, so ga krstili za Robinzona. Zadnje čase pa so...

Tragična smrt 16letne neveste V Beogradu se je želela poročiti 16letna Dušica Rožičeva nevesta precej premožnega fan-

ta Radovana Kokočovića. Odločila se je za poroko čeprav so drugi mislili: da bo vjela 19-letnega zlatarskega pomočnika Ranka Oreščanina, s katerim je...

Novi denar je ponarejal.

Zagrebska policija je ponovno prejela nekega Matija Cosa iz Virovitice, ki je bil že obsojen zaradi ponarejanja denarja. Pred mesecem je spet izdelal...

Strahovit samomor obupanega študenta

V domu Ferijalnega saveza v Beogradu si je študent Velimir Bibić prerezal žile na rokah, potem pa se dobesedno zaklal. Izpočetka so mislili, da se je zgodil zločin. Ker pa so pozneje pri...

Namesto ljubimca svoje žene je ustrelil nedolžnega človeka

V Kosovski Mitrovici se je Alija Delijević pred letom oženil z lepo Namdijo, za katero je plačal njenim staršem 10,000 din. Dobro sta živela dokler se ni v zakon vmešal Alijev svak Amzija, kateremu je umrla žena in je začel nadlegovati Namdijo. Ta se je polagoma odtujila...

Obleke

Prejeli smo veliko in najlepšo zalogo spomladanskih vzorcev. Naročite vašo velikonočno obleko sedaj.

CHARLES ROGEL IN SIN krojači 6526 St. Clair Ave.

J. S. WIDGOY Slovenski fotograf se priporoča vsem za izdelavo vsakovrstnih slik po zmernih cenah.

485 E. 152 St. Odprto ob nedeljah

POSJILA NA ZEMLJIŠČE,

da lahko kupite, gradite ali modernizirate vaš dom ali trgovske prostore.

TRGOVSKA POSJILA

za trgovske rabe.

OSEBNA POSJILA

poceni posojila za nujne potrebe.

NACRTI FINANCIRANJA

Lahko financirate vaš avtomobil ali druge hišne potrebščine po zelo nizki ceni.

The Cleveland Trust Company THE CITY & SUBURBAN CO. 110 E. 9th St. FR. 7888

Amzija mimo trgovine. In že je Alija planil na ulico in trikrat ustrelil. Zgrudil se je trgovski pomočnik Jusuf Jusufović. Ko je Alija uvidel svojo zmoto, je hotel še sebe ustreliti, kar pa so preprečili ljudje, ki so ga izročili policiji.

Urednikova pošta

SLOVENSKI VELIKONOČNI RADIO PROGRAM IZ NEW YORKA

New York, N. Y. — Slovenski velikonočni radio program iz New Yorka. — Na veliko soboto dne 23. marca 1940, od 4.15 do 4.30 popoldne (newyorški čas) na eni največjih svetovnih radio postaj, to je: WEAFF (The Red Network of the National Broadcasting Co.), bo zapel velikonočne pesmi, Slovenski mešan zbor iz New Yorka, pod vodstvom Mr. Jerryja Koprivškega, Jr., kateri je vodja tega zbora.

Ta "radio program" bo proizveden v različnih pesmih, z mešanim kakor tudi samo z moškimi zborom. Po možnosti se bo pela tudi znana latinska "Regina Coeli" (A. Miné). Solista na tem programu sta: Miss Marie Archul, sopran, ter Mr. Charles Guardia, tenor.

Ta slovenski pevski mešan zbor, je nastopil tudi lansko leto na tukajšnji svetovni razstavi prvič 7. maja, na velikanskem mednarodnem programu pod pokroviteljstvom: "The New York Daily Mirror," ter drugič ob priliki otvoritve Ju-

goslovanskega pavilijona na 23. maja 1939. Slovenski pevski mešan zbor je spojen iz članstva slovenskega cerkvenega zbora, ter slovenskega pevskega društva "Slovan" iz Brooklyna, ter je kot tak največji slovenski pevski mešan zbor v Greater New York.

Sugestiralo se je že takoj lansko leto po nastopu na svetovni razstavi, da bi ta zbor ostal aktiven tudi v bodoče. Nadejam se in želim bi, da bi ta zbor priredil v bližnji bodočnosti en lep

JOHN LUKANC 698 East 159th St. MULberry 3729/ Paperhanger and Painter Delo prvovrstno in točno Se priporočam.

ALI VAŠ RADIO DOBRO DELUJE?

Strokovnjaško popraviljanje radio aparatov. Pokličite ENdicott 3880 za približni račun. Vse delo garantirano.

ACME HARDWARE 7002 St. Clair Ave.

RICHMAN BROTHERS

Naznanjajo Nove spomladne obleke

BREZ POVIŠANJA CENE

Volna se je faktično podražila od 30 do 35 odstotkov. Vse blago, ki se ga rabi za izdelavo naših oblek, je dražje. Vendar Richman Brothers nove spomladne obleke, najfinejše, kar smo jih kdaj izdelovali, so še vedno po \$22.50.

Sedaj, kot vselej, so naš velik obseg trgovine, naša ekonomična izdelava in naš iztovarne-vam, prodajna metoda najboljša garancija izredne vrednosti.

Nove pomladne obleke, površniki in športna obleka, vse naravnost iz naših lastnih krojaških tovarn.

Nove pomladne obleke, površniki in športna obleka, vse naravnost iz naših lastnih krojaških tovarn

\$22.50

TRI TRGOVINE V CLEVELANDU 736 Euclid Avenue Prospect & Ontario 5716 Broadway

svojevrstni koncert v naši selbini.

Da je bilo možno organizirati tako lep in velik mešan pevski zbor, gre v prvi vrsti zaslužni pohvala vsem članom in članicam našega cerkvenega zbora, kakor istotako tudi članom vedno v dobre namene požrtvovalnega slovenskega pevskega društva "Slovan," kakor seveda vso pohvalo v tem oziru zaslužni brezdvomno naš agilen rojak-pevovodja Mr. Jerry Koprivšek, Jr., ki je ta zbor organiziral.

Rojaki in rojakinje po Združenih državah, kakor tudi v Canadi, pokažite svoje zanimanje do naše slovenske pesmi s tem, da takoj po tem programu pošljete svojo kritiko glede petja itd. Tozadevna pisma, v katerih tudi obenem omenite svojo željo, da bi ta zbor še večkrat nastopil ter pogosteje ako mo-

Naprodaj

Proda se po zmerni ceni dober gnoj. Vam pripeljam na dom ako pokličite Hillcrest 140-W-6.

Okusen želodec za zdrav želodec!

Sedaj je tisti čas, ko vsaka gospodinja misli na velikonočne jestvine in kaj je velikonočne brez dobrega suhega mesa! — Torej pri nas dobite najboljše vrste želodce, klobase, šunke in drugo suho meso. Nudimo vam posebne cene:

Suhi želodci ft. 25c Okusne suhe klobase ft. 25c

Se priporoča

KRIZMAN MARKETS

1132 E. 71st St. 678 E. 185th St.

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

RE-NU AUTO BODY CO. 878 East 152nd St. Popravimo vaš avto in prebarvamo, da bo kot nov. Popravljamo body in fenderje. — Welding!

J. POZNIK — M. ZELODEC GLenville 3830

ELYRIA AUTO REPAIR AND WELDING Towing, Parts, Batteries, Painting Body Fenders

6815—31 SUPERIOR AVE. ENdicott 9361 Moderna slovenska popraviljalnica PRODAJAMO TUDI NOVE WILLYS AVTOMOBILE IN TRUKE

CVETLICARNE

Slovenska cvetličarna F. Jelencic & Son 15302 Waterloo Rd. KEnmore 0195

GASOLIN

MIKE POKLAR E. 43 St. in St. Clair Ave. ENdicott 9181

Gulf Refining Gas Station Izvršujemo tudi prvovrstna popravila na avtomobilih.

Oglašajte v "Enakopravnosti"

goče itd., naslovite na: WEAFF Radio Station "Slovenian Chorus," New York, N. Y. Kolikor več poslanih pisem prejme za naš zbor radio postaja, tem boljši vpliv bo imel zbor, ter tem lažje nam bo zopet mogoče v bodoče nastopiti s slovenskem petjem na tej postaji.

S sobratiskim pozdravom, Anthony Svet, član in poročevalec tega zbora.

LOUIS PECENKO 7308 Hecker Ave. ENdicott 2759 BARVAR, PAPIRAR IN DEKORATER • Unijsko delo

DEKORIRAMO vaše sobe po najnižjih cenah. Scenerija, napisi itd A. PLUTH 21101 Recher Ave. KEnmore 3934 R.

POPOLNA ZALOGA trebatnih pasov, elastičnih nogavilo in pasov za kolo. Izvršujemo zdravniške recepte točno in zanesljivo. Dostavimo na dom kamorkoli. MANDEL DRUG 15702 Waterloo Rd. Slovenska lekarna

Zavarovalnino proti ognju, tatvini, avtomobilskim nesrečam itd. preskrbi Janko N. Rogelj 6208 Schade Ave. Pokličite: ENdicott 0718

Domači mali oglasnik

AVTOMOBILSKA POSTREŽBA

E. 61st St. Garage Frank Rich, lastnik. Se priporočamo za popravilo in barvanje vašega avtomobila. Delo točno in dobro.

GOSTILNA FR. MIHČIČ CAFE 7114 St. Clair Ave. Night Club ENdicott 9559

10% pivo, vino, žganje in dober prigrizek. Se priporočamo za obisk. Odprto do 2:30 zjutraj

PAPIRAR John Peterka Paperhanger and Painter Delo prvovrstno in točno Se priporočam 1121 East 68th Street ENdicott 0653

RAZNO FRANK KURE 118 EAST 77th ST. ENdicott 9459 Vsa kleparska dela, dela na strelah in na furnirjih. Se priporočamo hitrim gospodarjem — delo je jamčeno in cene so zmjerne.

Oblak Moving Se priporoča za prevajanje pohištva, pian in električnih ledenic. 6122 St. Clair Ave. 1161 East 61st Street HENderson 2730 Vse prevajanje jamčeno

Claude Farrere:

21

PRIGODE TOMAŽA JAGNJETA

POVEST IZ ŽIVLJENJA GUSARJEV

Speča Juana se ne zbudi. Kakor da ga ne žni spazec očaruje in sili k obzirnosti, obstane Tomaž na pragu, ne da bi si upal le za korak naprej. Zaman leži na nekoliko neredni postelji zapeljivo deklino telo skoraj golo, brez varstva. Zaman se dvigajo pri dihanju okrogle grudi. Zaman vabijo rdeče ustne. Zaman se mu nudijo roke in noge, kakor jih je položil slučaj v spalnju, in ki so sedaj zato tembolj zapeljive. Premagan, ukročen od neznanega božanstva, ki varuje nad tem čistim telesom, se Tomaž neankrat umakne, zapre vrata neslišno za seboj in se vrne na svoje lastno ležišče . . . v sruču poln strahu . . .

Nekega večera zapazijo prebivalci Tortuge, kako hiti k obali čoln s samotnim veslačem. Na obali postane marsikatera gruča radovednežev, kajti ta samotni veslač ne izgleda kakor kakšen Indijaneec, eden onih, ki privražajo morske želve in druge dobre reči na prodaj, čoln pa še manjši urojenčevemu čolnu, izrezljanemu iz mahagonijevega lesa. Kmalu na to stopi na kopno možakar, potegne čoln za seboj z znatno močjo ter se obrne v mesto. Šele sedaj, iz bližine, spoznajo radovedneži Tomaža Trubleta.

Šest tednov se živi kapitan v svojem samovoljnem samotarstvu na fregati in šest tednov ga ni nobena reč mogla spraviti iz nje. Niti po svežo hrano ni prišel, marveč se je omejil na prekajeno meso in suhor na ladji in le na ono divjačino ali zelenjavo, ki so mu jo prišli ponujati slučajni trgovci. Šest tednov je krov "Lepe podlasice" bil dovolj širok za Tomaževe sprehode, o nemu Tomažu, ki mu poprej štiri leta ni bilo nobeno morje dovolj široko in dovolj dolgo. Brez dvoma: Tomaž je prav zadovoljen s tem svojim dolgotrajnim počitkom in bi se morda res celo leto ne bi bil pokazal na kopno, da ga niso sedaj robotost in nezlomljiva trdost ujete Juane spravile tako iz ravnotežja, da je izbruhnil ves srd odklonjenega zaljubljenca in da si je Tomaž odšel poiskati širše polje, da se olajša z odhajanjem, vračanjem in besnenjem.

Flibustejevi in drugi prebivalci Tortuge imajo sedaj vsak dan priliko gledati Tomaža, kako prihaja od ladje v svojem čolnu in kako drvi potem križem kražem po vsem otoku, se popne na najvišji njegov vrh in se potopi potem v šume notranjosti na severu, kjer ni več obdelane zemlje in nobenih nasadov. Na vse te kraje koraka Tomaž s svojimi naglimi in nejednakomernimi koraki, in povsodi kaže isti obraz: Obraz razburjenca, globoko zamišljenega v ne vemo kakšne sanje. Šele, ko je že temna noč, se prikaže Tomaž iz gostih šum, poišče svoj čoln ter se z njim vrne na svojo plavajočo trdujavo.

Ko se nekega dne Tomaž zopet tako sprehaja, ko se baš iz Luke popenja na prve ulice zelo strmega predmestja, stopi izpod napisa nad vratmi prav nizke hiše plečat možakar, ki ostrmi in potem veselo zakliče:

"Hura! Stari prijatelj! Kaj si res ti? Hudiča negda! Vrag naj me vzame, ali me pa trapijo moje oči, če to ni moj stari brat in tovariš Tomaž Trublet! Hura! Na tako srečanje se pije, pa ne premalo! Hodi z menoj za mizo, brate Tomaže, da trčiva!"

Tomaž pogleda in spozna: To je Eduard Bonny, imenovan Rdečebradec.

Angleški Flibustejec pa ni v tako dobrem stanju, kakor je bil nekoč. To dokazuje že njegova oprema. Hlače so strašno zakrpane, suknjič je tako star, da mu niti barve ne spoznaš več. Sicer pa Rdečebradec svoje revščine prav nič ne skriva, ampak se z njo skoraj še ponaša. Prva skrb mu je, da pove Tomažu najprej in z gromovitim krohotom, kako ga je brodolom spravil ob dobrega "Flying Kinga" na klečeh predgorja Manzanillskega in kako so se Španci bližnje kolonije, ki jih je Bonny svoječasno pošteno olupil, sedaj na strahopeten način maščevali nad njim in mu poklali skoraj vse moštvo, kar se ga je pri brodolomu rešilo na kopno. Le on sam, Rdečebrači Eduard Bonny, jim je odnesel pete, gol ko črvič, in sedaj je zopet prisel na Tortugo po raznih prigodah in novih nezgodah, bogved kako raznovrstnih in čudovitih.

Sedaj je že cel mesec tu, nima v žepu niti beliča, pa je še vedno tako podjeten in drzen, kakor je bil nekoč, izkratka cel Flibustejec, kako bog ukaže, samo da je brez sredstev, brez lađe in brez svojih tovarišev.

"Te kastilske opice mi bodo mojo ladjo drago plačali, bogami, to je gotovo, in še dražje moje poklane tovariše!"

Pri tem krepko potrka pa Tomaževih ramah: "To mi smes verjeti, bote: Za vsakega tovariša, ki so mi ga obesili, pobesim celih deset sovražnikov s svojo lastno roko, in za vsako polomljeno desko na svoji ladji jim odvzamem cel funt čistega zlata!"

Tomaž in Rdečebradec stopita v gostilniško izbo. Vetrnica nad vratmi prijazno škriplje v južnem vetru. Dan je bil vroč, grla so suha. Na mizi, od katere je Rdečebradec baš vstal in h kateri v Tomaževi družbi zopet prisede, stojita že dva prazna vrča, ki dokazujeta, da se je Flibustejec že na vso moč boril proti suši. Sedaj je naročil še dva vrča in dokaže s tem, da se mu prvi poizkus zdi še mnogo

premalo. V resnici izgine mokrotla iz obeh vrčev, kakor da bi pihnil.

"Kako pa s teboj, brate Tomaže?" vpraša Flibustejec in nadaljuje pogovor. "Kako potekajo tvoje zadeve sedaj? Vem, da si ravno tako bogat, kakor sem jaz reven, in v dobrem starem tovarištvu ti iz srca čestitam. Vem tudi to, da si še pred nedavnim odposlal vse svoje tovariše z zajeto galijono domov v Francijo. Vse prav in lepo. Kaj pa potem? Jeli res, kar si pripovedujejo povsodi, da si držiš na krovu "Lepe podlasice" mlado špansko damo, ki si jo ujel, in da se z njo kljunčkata in srčkata? Kaj je na tem? Nikar ne zardevaj! Velja! Kar udari! Ni ga na Tortugi človeka, ki bi znal bolje vpoštevati nežna čustva ko Rdečebradec. Takoj ti dokažem!"

Ni še izgovoril in Tomaž ni imel časa, da odgovori, ko Rdečebrači vstane, skoči k vratom, pogleda po cesti in očitvidno najde, kar je iskal, kajti iz polnega grla jame klicati: "Halo, hola, kamerad? Semkaj, semkaj, mali moj! Pri teh vratih vrzi svojo sidro! Tu povij svoja jadra! Za vrčem sediva tu s starim prijateljem in bratom, ki ti ga hočem predstaviti in ki ga nastani tudi ti v svojem krovu!"

Zopet se vrne, sedaj v spremstvu brhkega dečka, ki je pa povsem brez brade. Ko vrže ta dečko svoj klobuk na mizo, pokaže naenkrat krasno grivo najlepših plavih las, povsem nepovezanih in široko razpletelih čez tilnik in rame.

"Hola!" vzklikne tudi došlec s svežim, toda nekoliko ostrim glasom. "Hola, Bonny, stari ded! Kaj si se ga že tako rano nasrkal in še celo brez mene? Ti stari grešnik ti! Kdo pa je ta možakar tu?"

"To je pa Tomaž, da! Tomaž Trublet, o katerem sem ti pripovedoval že tolikokrat, da . . . " . . . da ti sedaj ni treba, da govoriš še kaj razven imena njegovega, ti brblja stara! Molči vendar, hudiča ali! Kapitan Tomaž, evo vam moje roke! Ugajate mi, in vaša pokorna služabnica sem!"

Tako je Tomaž na svoje največje začudenje izvedel, da je brhki dečko v resnici brhka deklica.

To dekle je Mary Rackam. Kljub svojim šele dvajsetim letom jadra dekle že mnogo let po morju in ni novinka niti v orožju niti v mornarstvu. V ostalem ni nič manj divja in korajžna, ko

katerikoli moški Flibustejec. Vendar pa nosi moško obleko le iz razlogov boljše uporabnosti, sicer pa ni zato nič manj ženska, ampak ima vse strasti, ves ogenj, pa tudi vse slabosti in vse nestalnosti svojega spola. Predno je še potekla minuta, je bil Tomaž že o vsem tem na jasnem. Dekle je namreč Rdečebrača obkladalo z najstrašnejšimi kletvami, očitki in psovkanji, mu očitalo, da leta za bogvekatero točajko ter mu obljubilo, da ga stoitsočkrat sune z nožem v vamp, če mu točajka odgovori na njegovo dvorjenje le z enim samim nasmeškom . . .

"Oha, kaj te pa to briga?" jej Rdečebrači smeje odgovarja, "kaj si morda moja prava žena ali pa sem ti kdaj zvestobo obljubljal, da se sedaj tako vlečeš zanjo?"

V tem hipu potegne Mary Rackam svoj nož izza pasu in ga zasadi v mizo s tako silo, da se rezilo skrije dva palca globoko v les.

"Kaj me to briga?" mu odgovori, zaobrtna zgornja ustnica pa pokaže vrsto krasnih belih zob. "Toliko me briga: Meni ni treba niti prisega niti meniškega blebetanja, da si varujem, kar je moje! In to-le mi jamči zate!"

Pri tem pokaže na zasajeni nož.

Tomaž vljudo izdere nož iz mize da jej ga vrne. Pri tem pa mora porabiti vso svojo nemalo

moč, tako silno ga je dama zasadila.

"Satan!" reče poln občudovanja. "Ta pa ima moči v roki! To pest bi pa prav rad imel za pomoč, kadar treba nad sovražno ladjo!"

Zadovoljna upli Rdečebračeva ljubica Tomaža s pestjo po rami: "Sto hudičev!" pravi. "Če pa treba nad sovražnika, mi bo prav ljubo, če se moremo biti ramo ob rami, kapitan Trublet, kajti povedala sem ti že, ti mi ugašaš, in pri tem ostane . . . Čuj: Če bom tega prešiča, tega Rdečebrača kdaj goljufala, in to se bo gotovo kmalu zgodilo, ker me je takrat gotovo hudič jahal in mi vzel oči in pogled ali me upjanih, ko sem si to zverino vzela za ljubčka! Kadar ga bom torej goljufala, pravim, in če nisva takrat bolj oddaljena ko za streljaj, pride vsak drug junak šele pozneje na vrsto in goljufati ga hočem najpreje s teboj, pri moji veri, da s teboj!"

Rdečebradec se je na to tako zakrohotal, da bi se bil skoraj zadušil.

Še isti dan je Tomaž prenehal s svojimi samotnimi sprehodi, ki mu tudi niso prinesli utehe. Bolj mu je ugajala zabava, ki jo je našel v občevanju z Rdečebračcem, starim svojim tovarišem, in z njegovo neugnano ljubičico ter v družbi raznih drugih pustolovcev, ki so v toliko sličili Rdečebraču, da kakor on tu

di oni niso imeli niti beliča v žepu. Zato so romali po vsem otoku od ostarje do druge, da se žive ob nepreširokem kreditu, ki jim je bil odmerjen. V šareni mnogovrstnosti so posedale tu druga poleg druge najrazličnejše pustolovske pojave. Najraje se je Tomaž med njimi družil z nekim rojakom z otoka Olerona na Aunisu, Francozom, vzgojenim v takozvani reformirani veri in v takšnem ponašanju, da se ni moglo imenovati več sveto, ampak že naravnost svetohinsko. Vkljub temu pa mož ni bil manj podjeten ali manj hraber, ko katerikoli katolik. Razun njega se je znašel tam še drug Francoz iz Dieppa v Normandiji, tako masten in rejen, da bi po videzu sodil, da se sploh gibati ne more. V resnici pa ni bilo hrabrejšega in gibčnejšega borca s katerikoli orožjem, če je bilo treba, da zadrži deset nasprotnikov, ali da jim naloži udarcev, da bog pomagaj! Tretji tovariš je bil še čudnejši, ko prva dva. Bil je Benečan, sam se je izdajal za plemiča in si prideval naslov "Ser". Trdil je, da izhaja iz prastare plemiške in patricijske rodbine. Ime mu je bilo Loredan, in to ime, nekada doževsko, se je tudi sicer lepo počajalo k redki lepoti njegovega obličja, k njegovim finim rokam in lahkega prijetnemu koraku. Bojši pa sicer prinčeve ali kmetske krvi, plemič ali ne, je bil Loredan

pravcati Flibustejec, kakor drugi, da, bil je celo najbolj med njimi, čeprav je za razliko z drugimi svojimi tovariši, nimil mornarji, pričel izvrševati pomorsko obrt šele v svojih mladih letih. Njegova mladost je bila kakor iz romana vzeta in spod de Scudery bi ne bil ničel znan spesnitil kaj sličnega. Morda ni bilo obrti, ki bi je Benečan Loredan ne poznal, nobena ga poklica ki bi ga že ne bil niševal, nobene prigode, ki bi se ne bil udeležil, bodisi na morju, v mestih, ali na deželi, izkratka, vsod, kjer je treba potegniti in mu pripraviti toliko spoštovanja, kolikor tiče hrabremu hrabrega moža.

(Dalje sledi)

Delo dobi

Dekle dobi delo za hišna opravila. Lahko ostane čez noč. Vpraša se na 17202 Groveton Ave.

Pozor

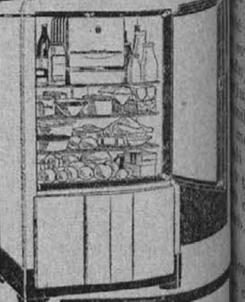
Slovenske gospodinjice! Če ste postreči svojo družino s dobri domačimi klobasami, zelodeci in šunko pridite k nam. Imamo vse po najnižji ceni. Pošljemo tudi po pošti. Se proročamo

VIKTOR IN JOSEPHINE KOSIC
951 E. 69 St.

Imamo naprodaj
5,000 GALON
OHIJSKEGA CONCORD VINA
v vašem galonu 59c galon
pripeljan 69c galon
TED MANDEL, lastnik
Mandels Winery 215
KEnmore 3445
821 E. 222nd St. Euclid, Ohio

BIG 6.1 Cubic Foot

STEWART WARNER REFRIGERATOR

SEDAJ SAMO \$109.85

LAHKO LASTUJETE ZA SAMO

\$5.00 NA MESEC

* Tukaj je fin refrigerator, nesljuje in ekonomične kvalitete, ki bi ga vi radi imeli . . . po tako nizki ceni, da, ako čakate, pomislite, da boste izgubili denar. Je svetovno znan Stewart-Warner, najnovejši 1940 model.

* Polnih 6.1 kubičnih čevljev prostora za hrano.
* "Veldani" kabinet iz jekla, popolna izoliran.
* Avtomatična notranja luč.
* Štiri "snap out" ledene posode.
* Zmrzovalni oddelček v notranosti.
* Tih "Sealed in Steel" oddelček, ki ima 5-letno zagotovilo.

FLEMING FURNITURE CO.
7411 ST. CLAIR AVE.
HE. 8899
ODPRTO VSAK VEČER

Dramsko društvo "Ivan Cankar"

vprizori
v nedeljo 17. marca, 1940

ob 3. uri popoldne
v avditoriju S. N. Doma na St. Clair Ave.
igro v treh dejanjih

NAŠI DOMAČI - TUJCI

SPISAL ANDREJ KOBAL
PROGRAM

Robert Rossman, igra "marimba"	
Igra. Osebe:	
Tom Hren, farmer	Vatro J. Grill
Roza, njegova žena	Ivanka Schiffer
Frank, njun sin	Rudolph Widmar
Lena Erjavec, tovarniška delavka	Nežka Kalan
Helen, njena hči	Olga Marn
Tine, ločeni mož Lene	John Čeh
Mica, dekla pri Hrenovih	Frances Ile
Rogers, Helenin' sošolec	Stanley Skuk

Pozorišče igre: Cleveland in Madison, Ohio

Prvo dejanje se vrši na farmi pri Hrenovih; drugo dejanje v mestu pri Erjavčevih; tretje dejanje zopet na farmi pri Hrenovih.

Režiser: Vatro J. Grill
Mojster odra: Frank Zagar
Masker: John Steblaj

Po igri zvečer se vrši ples v avditoriju. Igra Louis Trebar orkester. Vstopnina na dan igre pri blagajni 35c. V prizidku se servirajo najboljša okrepčila za lačne in žejne.

Ta predstava je podarjena v finančno pomoč Slovenskemu narodnemu muzeju v Clevelandu, Ohio.

Telefon pomaga vsakemu članu vaše družine

Deteta in majhni otroci potrebujejo protekcijo telefonske posluge. Telefon vam pošlje zdravnika v hišo hitro, ako je življenje ogroženo.

Mladi ljudje potrebujejo za poslovne svrhe in socialno pridobitev telefonsko poslugo. Ta omogoči prijateljem in trgovskim tovarišem, da jih hitro najdejo.

Prihrani korake starejšim ljudem, jim da priliko večkrat govoriti s starimi prijatelji in daje trajno protekcijo v slučaju kakšne nezgode.

Ker pomeni toliko vsakemu članu družine in obenem stane tako malo, zakaj si ne bi oskrbeli telefon v vašem domu?

THE OHIO BELL TELEPHONE CO.

(D-5)

SREBRNINA

Ta kupon z ostalimi za ta teden, s 99c opravičijo osebo do skupine kot na sliki. Zamenjate lahko te kupone v našem uradu. Ako živite izven Clevelanda, in ne morate priti v urad, priložite 10c, za kritje stroškov pošiljatve, skupaj toraj \$1.09.

Ime _____
Naslov _____

